

POSTANOWIENIE

15 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 15 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.
przeciwko J.K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 5 października 2021 r., I AGa 53/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na konieczność dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz konieczność rozstrzygnięcia występujących w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), które przedstawiła w formie pytań: - „czy aplikant radcowski jest uprawniony do podpisania pisma procesowego (odpowiedzi na pozew) na podstawie upoważnienia do zastępowania, które nie zawiera szczegółowego zakresu umocowania”; - „czy możliwe jest stwierdzenie przez Zamawiającego nienależytego wykonania zobowiązania umownego ciążącego na Wykonawcy, mającego polegać na przekroczeniu przez Wykonawcę terminu wykonania zobowiązania umownego, a w konsekwencji naliczenia kary umownej, w sytuacji gdy Wykonawca przystąpił do wykonywania zobowiązania z opóźnieniem spowodowanym okolicznościami, za które odpowiedzialność ponosi Zamawiający”; - „na kim spoczywa ciężar dowodu wykazania, iż wystąpiły okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność Zamawiający, a powodujące wystąpienie niezawinionego opóźnienia w wykonywaniu zobowiązania przez Wykonawcę w stosunku do terminu umownego”; - „w jaki sposób Wykonawca jest w stanie wykazać nieistniejące - brak działania po stronie Zamawiającego w wykonaniu jego obowiązku (przy braku interesu Wykonawcy do wykonania obowiązku przez Zamawiającego), który powoduje niemożność rozpoczęcia wykonywania zobowiązania umownego w terminie, w szczególności gdy stosunek prawny stron precyzuje zasady przystąpienia Wykonawcy do realizacji zobowiązania i konsekwencje braku realizacji zobowiązania umownego przez Zamawiającego, a polegające na utracie możliwości naliczania kar umownych”; - „czy Zamawiający uprawniony jest do naliczenia kary umownej Wykonawcy za opóźnienie w wykonaniu umowy, w sytuacji gdy termin końcowy na wykonanie umowy został uzależniony w umowie stron od protokolarnego wydania placu budowy, a do takowego wydania nigdy nie doszło”; - „czy prawnokształtujące zapisy umowy są dla stron wiążące, czy też mogą być jednostronnie pominięte lub zmodyfikowane przez jedną ze stron, bez zgody drugiej”.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga zidentyfikowania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problemy sformułowane przez powódkę nie mają cech zagadnień prawnych w znaczeniu przytoczonym wyżej. Gdy chodzi o pierwsze ze sformułowanych zagadnień, to Sąd Apelacyjny szczegółowo odniósł się do kwestii umocowania aplikanta radcowskiego do występowania w sprawie i ocenił w świetle art. 35¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych treść upoważnienia udzielonego aplikantowi przez pełnomocnika pozwanego, jednocześnie wyjaśniając, że w orzecznictwie nie ma żadnych wątpliwości, że czynność procesowa wadliwie umocowanego pełnomocnika może być potwierdzona, a do takiego potwierdzenia w okolicznościach sprawy niewątpliwie doszło, czego powódka była świadoma podpisując 24 czerwca 2020 r. plan rozprawy.

Pozostałe zagadnienia zostały sformułowane kazuistycznie, a przy tym z pominięciem tych okoliczności, które stanowiły podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. Powódka stawia bowiem pytania o dopuszczalność obciążenia wykonawcy robót budowlanych karą za opóźnienie w ich wykonaniu spowodowane z przyczyn obciążających zamawiającego, gdy tymczasem ustalenia będące podstawą rozstrzygnięcia wskazują na przyczyny leżące po stronie powódki jako wykonawcy, które spowodowały opóźnienie w wykonaniu robót, a także i na to, że front robót został faktycznie przekazany powódce w terminie umożliwiającym

wykonanie robót, a do czasu obciążenia jej karą umowną powódka sygnalizowała niemożliwość dochowania terminu wykonania umowy wyłącznie z przyczyn leżących po jej stronie, nie zaś z tego powodu, że front robót został jej przekazany z opóźnieniem.

Powódka powoływała się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z wadliwej wykładni przepisów umowy zawartej przez strony i bezzasadnego uznania, że określono termin na zakończenie prac przez powódkę, a fakt protokolarnego przekazania placu budowy nie miał wpływu na ten termin.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Trzeba jednak podkreślić, że tak jak podstawami skargi kasacyjnej nie mogą być objęte zarzuty błędnych ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), tak samo nie można z odwołaniem się do nich wywodzić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej albo wykazywać tę zasadność z odwołaniem się do innego stanu faktycznego niż będący podstawą rozstrzygnięcia.

Powódka nie dość, że w uzasadnieniu przytoczonej podstawy skargi kasacyjnej wskazała wyłącznie na „wadliwą wykładnię przepisów umowy stron” oraz błąd przy ocenie rozkładu ciężaru dowodu zamiast oznaczenia przepisu ustawy, który Sąd Apelacyjny miał oczywiście naruszyć wydając zaskarżony wyrok,

to ponadto jeszcze zarzuty te sformułowała z pominięciem obszernych ustaleń faktycznych odnoszących się do tego, w jaki sposób strony współdziałały przy wykonywaniu umowy, kiedy powódka przystąpiła do powierzonych jej prac, jakie trudności z ich wykonaniem zgłaszała pozwanemu, w jaki sposób pozwany materiałowo i organizacyjnie wspierał powódkę przy wykonywaniu umowy, dążąc do zachowania ustalonego terminu zakończenia robót, o którego przesunięcie zabiegała powódka powołując się na przyczyny leżące po jej stronie, a nie na problem z dostępnością do miejsca, w którym miała wykonać umowę, co w konsekwencji doprowadziło też do ograniczenia zakresu robót, które miała wykonać. Ocena prawna sprawy przez Sądy *meriti* odnosi się do tej obszernej podstawy faktycznej sprawy, nie zaś do wybranych z niej faktów przytoczonych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265), orzeczono jak w postanowieniu.